

Радни стрес

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са појмом стреса на раду, теоријским моделима стреса на раду, условима настанка и ефектима стреса на психичко благостање запослених и ефикасност организације. Оспособљавање студената за примену метода и техника дијагностике и дизајнирању и примену базичних техника у превазилажењу стреса и превенцији синдрома изгарања на послу.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- покаже свеобухватно и детаљно разумевање појмова стреса, изгарања и психичког благостања у радном окружењу
- покаже свеобухватно и детаљно разумевање теоријских концепата о условима настанка стреса и синдрома изгарања
- демонстрира познавање техника мерења стреса, симптома изгарања на послу и квалитета живота
- демонстрира познавање примене базичних техника у превазилажењу стреса и превенцији синдрома изгарања на послу

Садржај предмета

Теоријска настава

I стрес, изгарање на послу и благостање-основни појмови: појам стреса, појам изгарања на раду, појам несрећа на раду; радни услови, стрес и изгарање; емоције на послу и стрес; ефекти стреса на здравље и радну ефикасност; II теорије настанка стреса и благостања на раду: теорија уклопљености појединца и организације; кибернетска теорија стреса, превладавања и благостања; теорија захтеви-ресурси; теорија организацијског здравља; III методе и технике мерења стреса; IV превенција стреса и синдрома изгарања: дизајн посла и благостање; организацијско учење и стрес; конфликти на послу, стрес и благостање; процена ризика и превенција стреса; V превладавање стреса и изгарања: индивидуални и организацијски нивои интервенција; саветодавни рад са запосленима; управљање стресом: дизајн тренинга и мерење ефеката.

Литература

Попов, Б. (2012). Радни стрес. Интерна скрипта.

Cooper, C. L., Dewe, P. J., & O'Driscoll, M. P. (2001). *Organizational Stress: A Review and Critique of Theory, Research, and Applications*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Lehrer, P.L., Woolfolk, R.L. & Sime, W.E. (2007). *Principles and Practice of Stress Management*. New York: The Guilford Press.

Радна етика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Оспособљавање студента да разуме значење радне етике, моделе етичности, факторе развоја етичности у раду, последице по особу, пословање и околину.

Исход предмета

Студент ће бити у стању да препозна значај етике у радном понашању, да примени или сачини технике процене етичности на раду као и да дизајнира и примени етички тренинг у организацији.

Садржај предмета

Теоријска настава

Радна етика од антике до данас; Радна етика у информационо доба; Одређење радне етике; Модели моралности; Фактори развоја радне етике; Корупција, одређење, фактори настанка и ширења; Вредности и етичност; Вредности пословног света данашњице; Кодекс радне етике; Етички тренинг; Технике процене радне етичности.

Литература

Lefkowitz, J. (2003). Ethics and values in industrial-organizational psychology. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Мајсторовић, Н. (2012). Корупција: узроци, експанзија и интервенција. Академска књига. Нови Сад. ISBN: 978-86-6263-006-3.

Белешке.

Психологија маркетинг комуникација

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Психологија маркетинга

Циљ предмета

Упознавање студената:

- са напредним концептима маркетиншких комуникација;
- са начинима креирања маркетинг стратегија.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса:

- покаже свеобухватно знање о концептима маркетиншких комуникација;
- примени специфичне технике психологије маркетинга у организовању и спровођењу маркетиншких истраживања и кампања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Развој маркетинг стратегије и планова;
Прикупљање информација и скенирање окружења;
Креирање и спровођење маркетинг кампање;
Планирање медија, типови медија и њихова примена у маркетинг комуникацијама;
Развој вредности, сатисфакције и лојалности купаца;
Идентификација тржишних сегмената и таргетирање;
Креирање и позиционирање брендова;
Обликовање тржишних понуда;
Односи са конкурентима;
Односи са јавношћу;
Професионални етички код и етичке дилеме у маркетинг комуникацијама.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Анализа истраживања у области маркетинга; анализа употребе појединачних медија у оквиру рекламних кампања; анализа постојећих и креирање нових маркетинг стратегија.

Литература

Котлер, Ф. (2006). Маркетинг менаџмент. Београд, Дата статус. (Одабрана поглавља);
Kesić, T. (1999). Ponašanje potrošača. Adeco, Zagreb. (Odabrana poglavlja);
Belch, G. E. and Belch, M. A. (2003). Advertising and Promotion, an Integrated Marketing Communications

Perspective. The McGraw–Hill
Companies.

Научни чланци из области психологије маркетинга;
Белешке

Психолошко саветовање и коучинг у развоју менаџера

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са појмом коучинга, општих принципа коучинга у организацијама и кључним компетенцијама које би стручњак који се бави коучингом требало да демонстрира. Упознавање студената са принципима примене и адаптације когнитивно-бихејвиоралних (КБТ/РЕБТ) модела интервенција на радно понашање.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- покаже свеобухватно и детаљно разумевање појмова коучинга и сродних појмова
- демонстрира познавање процеса коучинга у организацијама
- демонстрира познавање когнитивно-бихејвиоралних техника са циљем повишавања радне ефикасности менаџера и извршилаца

Садржај предмета

Теоријска настава

Принципи и модели психолошких интервенција у организацијама; одређење појма коучинг и разграничавање од појмова терапија, саветовање и консалтинг; кључне компетенције коуча; општи принципи коучинга у организацијама; методе и технике коучинга; структура РЕБТ/КБТ коучинг састанка; GROW модел у коучингу; емоционалне и практичне блокаде ефикасности у менаџменту (одлагање и неефикасно доношење одлука, страх од конфронтације, неконструктивна комуникација, неадекватно планирање и делегирање, стрес и др.).

Литература

The Executive Coaching Forum (2008). *The Executive Coaching Handbook: Principles and Guidelines for a Successful Coaching Partnership* (4th ed.). Boston: Author.

Passmore, J., (2008). *Psychometrics in Coaching: Using Psychological and Psychometric Tools for Development*. London and Philadelphia: Kogan.

Valerio A. M. & Lee, R. (2005). *Executive coaching: A guide for the HR professional*. San Francisco: Wiley.

белешке

Савремене теорије психопатологије

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета:

а) Упознавање студената:

- са савременим теоријским позицијама у објашњавању чинилаца етиологије, патоластицитета, трајања и исхода менталних поремећаја.

- са типичним нацртима и инструментима провере поставки савремених психопатолошких теорија;

б) Оспособљавање студената:

- за критичко евалуирање и упоређивање савремених теоријских позиција у психопатологији;

- за примену савремених теоријских поставки психопатологије на психотерапијску и психодијагностичку праксу.

- за критичко евалуирање и употребу експерименталних поступака у провери савремених теоријских позиција психопатологије

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- репродукује поставке различитих модела менталних поремећаја

- евалуира вредност различитих модела са аспекта њихове употребљивости у клиничкој пракси

- самостално налази, евалуира, изводи закључке и уочава проблеме у литератури на тему савремених психопатолошких модела

- конципира начине провере теоријских поставку путем адаптације различитих експерименталних поступака

Садржај предмета

Теоријска настава

I Теорије неуротских, са стресом повезаних и неуротских поремећаја; II Теорије афективних поремећаја; III Теорије шизофрених и психотичних поремећаја; IV Теорије поремећаја личности.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Кроз дискусионе групе и упућивање на литературу за семинарски рад, студенти ће се упознати са следећим експерименталним поступцима у истраживању психопатологије:-струп задатак, задаци процене селективне пажње, задаци имплицитне меморије, аутобиографска меморија, неуроимицинг.

Литература

Михић, Љ. И Нововић, З. (2012). Савремене теорије менталних поремећаја. Необјављена скрипта. Филозофски

факултет, Одсек за психологију, Нови Сад.

Barlow, D. H., & Durand, V. M. (1995). *Abnormal psychology: An integrative approach*. Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Company. (одабрана поглавља)

Gotlib, I. H., & Hammen, C. L. (2009). *Handbook of depression (2nd)*. New York, NY: Guilford Press. (одабрана поглавља)

Anthony, M. M., & Stain, M. B. (2008). *Oxford handbook of anxiety and related disorders*. New York, NY: Oxford University Press. (одабрана поглавља)

Wenzel, A., & Rubin, D. C. (2005). *Cognitive methods and their application to clinical research*. Washington, DC: American Psychological Association.

Пројективне технике

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Психологија абнормалног понашања 1; Психологија абнормалног понашања 2; Дијагностичка процена личности; Клиничка процена интелигенције; Дијагностичка процена личности; Клинички практикум

Циљ предмета

а) Упознавање студената:

- са теоријама тестовне пројекције са посебним освртом на оне које се тичу Роршахове методе
- са основним димензијама квантификације Роршахове методе
- са основама квалитативне анализе Роршах одговора
- са основним принципима интерпретације целокупног Роршах протокола и њеног повезивања са осталим тестовним резултатима у батерији
- са основама задавања, оцењивања и интерпретације других пројективних техника

б) Оспособљавање студената:

- за самостално задавање, оцењивање и интерпретирање Роршаховог теста мрља
- за повезивање резултата Роршаховог теста мрља са резултатима осталих тестова из батерије
- за самостално задавање, оцењивање и интерпретацију других пројективних метода

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан:

- да правилно задаје Роршахов тест мрља, води протокол са одговорима, препознаје одговор и адекватно га оцењује.
- да квантитативно и квалитативно анализира Роршах протоколе и познаје дијагностичке импликације индикатора теста
- да самостално креира опис испитаника на основу свих резултата које нуди протокол и повезује га са другим тестовним резултатима
- да уме да репродукује значења различитих индикатора теста и познаје типичне знаке најбитнијих дијагностичких категорија на Роршаховом тесту.
- да правилно интерпретира резултате пројективних тестова у контексту клиничке батерије

Садржај предмета

Теоријска настава

I - Теорије тестовне пројекције; II Задавање теста и вођење протокола; III Основне димензије квантитативне анализе Роршаха; IV Квалитативна анализа Роршах протокола V Интерпретација целокупног протокола и синтеза са осталим подацима о испитанику VI Основи задавања, оцењивања и интерпретирања других пројективних метода.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Демонстрација и вежбање задавања, оцењивања и интерпретирања Роршаховог и осталих пројективних тестова, анализа протокола клиничких и неклиничких испитаника. СИР: Самостално задаванје пројективних техника у клиничким и неклиничким условима, израда досијеа клиничког и неклиничког испитаника на основу Роршаха и других психодијагностичких метода.

Литература

Нововић З. (2010). Основе задавања и интерпретације Роршаховог теста мрља. Необјављена скрипта, Филозофски факултет, Одсек за психологију.

Ђурић - Јочић, Д. (2000): Роршах метод-Обухватни систем интерпретације Џона Екснера. Унирекс.Подгорица 2002.

Психодрама

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студента: са историјским развојем психодраме; са основним елементима психодраме; са структуром психодрамске сеансе; са техникама у психодрамаи; са индикацијама и контраиндикацијама за психодраму; као и оспособљавање студента за примену појединих психодрамских техника у раду са неклиничким групама.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса покаже разумевање теоријских и практичних основа психодраме, и да буде способан за самосталну примену појединих психодрамских техника у раду са неклиничким групама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјски развој психодраме. Основни елементи психодраме (протагониста, директор / психодрамски психотерапеут, помоћни его, "публика", позорница - сцена). Структура психодрамске сеансе (ток психодраме: загревање, избор протагонисте, акција, затварање психодраме и подела осећања, а у едукативно-искуственим групама и процес). Технике у психодрамаи. Спонтаност и креативност у психодрамаи. Улоге, "као да" ситуација, телос и ментална катарза у психодрамаи. Терапијски аспекти психодраме. Индикације и контраиндикације за психодраму. Едукација за психодрамског психотерапеута.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Увежбавање извођења појединих психодрамских техника. Анализе транскрипата психодрамских сеанси.

Литература

Џокић, З. (2010) Моћ психодраме - Увод у теорију и праксу психодраме, Психополис институт, Нови Сад. (одабрана поглавља)

Вељковић, Ј. и Ђурић, З. (2003). Психодрама и социодрама. Центар за примењену психологију, Београд. (одабрана поглавља)

Kelerman, P. F., Hudgens, K. (2001) Psihodrama i trauma - Odigravanje sopstvenog bola, IAN - International Aid Network, Beograd. (odabrana poglavlja)

Евалуација психотерапије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студента:

- са улогом и функцијом истраживања психотерапије у развоју савремене психотерапијске сцене,
- са релевантним методолошким аспектима евалуације психотерапије,

Оспособљавање студента:

- за самостално праћење савремене истраживачке литературе,
- за самостално спровеђење истраживања у области психотерапије по савременим методолошким принципима.

Исход предмета

Упознавање студента:

- са улогом и функцијом истраживања психотерапије у развоју савремене психотерапијске сцене,
- са релевантним методолошким аспектима евалуације психотерапије,
- са савременим истраживачким нацртима у области евалуације психотерапије

Оспособљавање студента:

- за самостално праћење савремене истраживачке литературе,
- за самостално спровеђење истраживања у области психотерапије по савременим методолошким принципима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Циљеви и задаци истраживања психотерапије; Методе истраживања у психотерапији; Типови истраживачког дизајна: селекција и илустрација; Евалуација исхода психотерапије; Евалуација процеса психотерапије; Компаративне и компонент студије. Однос статистичке и клиничке значајности. Проблеми и резултати истраживања основних варијабли истраживања (клијент, терапеут, релација и метод); Критеријуми селекције психолошких мерних инструмената у истраживању психотерапије; Проблеми мерења терапијске промене; Селекција статистичких процедура у евалуацији психотерапије; Проблеми релијабилности и валидности истраживања психотерапије; Основи анализа медијације и модерације. СЕМ анализа. Планирање, спровођење и евалуација истраживања у психотерапији: од пројекта до реализације; Правила интерпретације података: усмено и писмено презентовање резултата.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Анализа истраживачке литературе, Анализа основних истраживачких питања у области психотерапије и нацрта, рад на симулираним подацима, вежбање анализе медијације и модерације.

Литература

Heppner, P.P., Kivlighan, D.M & Wqmpold, B.E. (2008) Research Design in Counseling. (3thEdition). Thomson. USA (odabrana poglavlja)

Биро, М., Butollo, В. (2002) Клиничка психологија. Футура публикације, Нови Сад (Одабрана поглавља).

Системска породична психотерапија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

упознавање студента са основним концептима системске породичне психотерапије; концептима функционалности и дисфункционалности, циркуларности и анализе породице као система

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса на конкретном примеру покаже разумевање породице из угла системске теорије; може самостално да анализира породичну структуру, животни циклус, улоге, границе и функционисање субсистема унутар породице, те постави хипотезу о принципима одржавања породичне хомеостазе и функцији симптома.

Садржај предмета

Теоријска настава

Породица као систем: улоге, структура, субсистеми, границе, расподела моћи и хијерхија; развојни циклус породице; породична хомеостаза; породична правила и односи; концепт функционалности и дисфункционалности породичног система, функција симптома у систему

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

први интервју са породицом; анализа животног циклуса породице и развојних задатака; испитивање породичне структуре, улога и односа; циркуларна питања; постављање и анализа структуралне мапе породице; постављање хипотезе о функцији симптома у породици

Литература

Милојковић М. , Срна Ј. , Мићовић Р. (1997). Породична терапија. Београд, Центар за брак и породицу (одабрана поглавља)

Goldenberg I. , Goldenberg H. (1991). Family therapy: an overview. Pacific grove, California, Brooks/Cole publishing company. (odabrana poglavlja)

Интегративна психотерапија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

Циљ предавања: Упознавање студената са теоријом и праксом Интегративне психотерапије. Оспособљавање студената за примену неких интегративних техника рада

Исход предмета

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже свеобухватно и детаљно разумевање теорије и праксе Интегративне психотерапије

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава се састоји од: теоријског приказа друштвеноисторијског контекста психотерапијске интеграције; модели психотерапијске интеграције; истраживања о еkleктичким и интегративним психотерапијама; емпиријским истраживањима о специфичним и неспецифичним факторима психотерапијске промене; емпиријским истраживањима о заједничким факторима у психотерапији; методе и технике које се користе у различитим Интегративним психотерапијама; Евалуација Интегративне психотерапије

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Практична настава предпоставља упознавање са практичним примерима психотерапијске интеграције. Анализу терапијских транскрипата и њихово упоређивање. Једномесећна пракса у институцији

Литература

Миленковић, С. (1997): Вредности савремене психотерапије, Прометеј, Нови Сад (одабрана поглавља)

Миленковић, С. (2002): Психотерапија и духовност. Чигоја, Београд (одабрана поглавља)

Ерић, Љ. (2006): Психотерапија. Институт за ментално здравље, Београд (одабрана поглавља)

Corey, G. (2004): Теорија и пракса психолошког савјетовања и психотерапије. Наклада, Слуп, Загреб (одабрана поглавља)

Stricker, G, Gold, J. (?) Comprehensive Handbook of Psychotherapy Integration, Plenum Press, New York (одабрана поглавља)

Арт психотерапија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са основним концептима Арт психотерапије; Оспособљавање студената: за примену појединих техника Арт психотерапије у раду са неклиничком популацијом.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде оспособљен да: Покаже свеобухватно разумевање основних принципа Арт психотерапије и да самостално примени поједине технике Арт психотерапије у раду са неклиничком популацијом.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефиниција Арт психотерапије/арт терапије; Историја развоја Арт психотерапије; Основни принципи Арт психотерапије; Анализа психотерапијског процеса у Арт психотерапији; Значај Арт психотерапије у третману особа са психичким сметњама, као и у превазилажењу проблема и застоја у психолошком расту и сазревању; Креативни развој и психопатологија експресије; Евалуација Арт психотерапије; Технике Арт психотерапије- мултимодални приступ; Слика као екстензија селфа у симболичкој форми; Рад са сликом као: дијагностичким средством; мотивационим средством; терапијски рад на промени слике. од почетног ка жељеном (терапијски циљ); слика као прогностичко средство; Рефлектовање - огледање речи и слика; Могућност и границе развоја Арт психотерапије; Будућност Арт психотерапије.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Анализа терапијских транскрипата. Увежбавање за примену појединих техника Арт психотерапије у раду са неклиничком популацијом.

Литература

Миленковић, С. (2006): Арт терапија. У књизи Ерић, Љ. (ед) Психотерапија. Институт за ментално здравље, Београд (стр.427- 440)

Миленковић, С. (2000): Моћ слике у психотерапији. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, књига XXVIII, Нови Сад (стр.307-317)

Миленковић, С (2002): Примена интегративних арт-терапијских техника у раду са младима по домовима. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, Нови Сад, књига XXX (стр. 303-314)

Milenkovic, S. (2003): Scherezade and her 1001 Art therapy stories. In: Schilz, L. (Ed) Epistemology and Practice of Research in the Art Therapies, CRP-Sante Luxembourg, FondsNational de la Recherche, Luxembourg

Milenkovic, S. (2010): The Art of Art Psychotherapy: The Power of the Image. International Journal of Psychotherapy, Vol.14, No. 2, July 2010, 67-79.

Напредни курс из Когнитивно бихевиоралне психотерапије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Основни курс из когнитивно бихевиоралне психотерапије

Циљ предмета

узнавање студената са принципима, специфичностима, могућностима и ограничењима примене КБТ у различитим форматима и са различитим категоријама психичких поремећаја

Исход предмета

студент познаје формате примене КБТ (индивидуално, пар, група итд.); самостало формулише случај и прави план третмана за клијента; демонстрира познавање напредних когнитивних, бихевиоралних и помоћних техника

Садржај предмета

Теоријска настава

Формулација случаја у КБТ; План третмана; Формати примене КБТ; Примена КБТ у раду са различитим категоријама поремећаја (анксиозни поремећаји, депресија, поремећаји личности итд.); Еклектичка примена техника у КБТ (когнитивне, бихевиоралне и помоћне технике)

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

илустрације формулације случаја кроз примере из психотерапијске праксе; анализа транскрипата терапијских сеанси; демонстрација когнитивних, бихевиоралних и помоћних техника у КБТ;

Литература

Ellis, A. (2005). Savladavanje otpora u psihoterapiji. Naklada Sklap, Jastrebarsko.

Ellis, A., Dryden, W. (2002). Primjena racionalno-emocionalne bihevioralne terapije. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Clark, D.A., Beck, A.T. (2010). Cognitive therapy of anxiety disorders: science and practice. The Guilford Press, New York.

предавања и пратећи материјал са предавања и вежби

Политичка психологија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студената:

- са основним знањима из политичке психологије, њене историје и значаја за остале гране психологије;
- са важним појмовима из ове области и њиховим манифестацијама у току историје
- са практичном применом социјалне психологије и других грана психологије и психолошких процеса на политичко опредељивање њихову улогу и развој;

б) Оспособљавање студената:

- за разумевање основних проблема којима се бави политичка психологија, као и могућностима решавања тих проблема;
- за разумевање политичке ситуације и нарочито њено објашњење из социјално-психолошког угла;
- за примену стечених знања у пракси у мултикултурној и политички специфичној средини

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Повеже стечена знања са знањима из других области психологије
- уочи важне процесе за политичко опредељивање, њихову улогу и развој;
- разуме и буде способан да објасни друштвено-политичке ситуације из стручног угла;
- прочита нову литературу која се тиче политичке психологије и политичког опредељивања.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Психолошке основе политичког одлучивања: II Стереотипи и предрасуде; III Основе формирања социјалног идентитета; IV Национални и европски идентитет; V Политичко опредељивање и понашање; VI Прошлост и будућност политичке психологије

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Презентација документарних и играних филмова на теме које се обрађују у току курса.

Литература

Биро, М. (2006). Homo postcommuniticus. Београд : Библиотека XX век. (одабрана поглавља)

Иван Шибер (1998). Основе политичке психологије. Загреб, Политичка култура.

Hewstone and Stroebe (2004). Социјална психологија: Еуропске перспективе. Загреб, Наклада Слп.

Stangor, C. (2000). Key readings in Social Psychology: Stereotypes and Prejudices. Hove, Taylor and Francis.

Александар Молнар (2002). Антисемитизам као облик расизма. Нова српска политичка мисао, 1, 5-48.

Принципи радионичарског рада

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Оспособљавање студента за планирање и примену метода и техника радионичарског облика рада, кроз детаљно упознавање студента са теоријом и праксом радионичарског облика рада, и са специфичностима радионичарског рада са децом различитих узраста, младима и одраслима.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса покаже свеобухватно разумевање принципа радионичарског облика рада, да самостално осмисли радионицу за различите старосне категорије, те да у пракси примени методе и технике радионичарског облика рада.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основне теоријске поставке радионичарског рада; Врсте радионица и облици рада; Могући проблеми у радионичарском облику рада и њихово превазилажење; Специфичности рада са различитим старосним категоријама; Критичка анализа различитих програма радионичарског типа.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Израда и презентација семинарског рада – детаљног плана за реализацију једне радионице; Прорада дилема и практичних питања у вези осмишљених и у групи презентованих радионица из семинарског рада; Симулације вођења радионица.

Литература

Ковач-Церовић, Т., Росандић, Р, Попадић, Д. (1996). Учоница добре воље: увод. Београд: Група МОСТ.

Бојовић, Д. (2010). Више од игре. Београд: Центар за примењену психологију.

Бојовић, Д. (2009). Моћ маште моћ покрета. Београд: Центар за примењену психологију.

Принципи психолошког профилисања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета је упознавање студената с основним принципима процене личности на основу различитих посредних индикатора. Студенти би требало да се оспособе за самосталну процену особина личности или прављење психолошких профила особе на основу података о њеном понашању у специфичним ситуацијама. Такође, студенти би требало да се оспособе за примену принципа процене личности у форензичком контексту.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: а) покаже детаљно и свеобухватно познавање принципа процене личности на основу различитих показатеља понашања; б) покаже способност за примену ових знања у процени конкретног случаја; ц) integriше теоријске и примењене аспекте процеса процене у пракси

Садржај предмета

Теоријска настава

Принципи процене личности на основу посредних индикатора. Карактеристике животног и радног простора, естетских преференција и различитих одлука и избора као индикатори особина личности. Бихејвиорални индикатори особина личности. Основи криминалног профилисања. Типологије преступника, личност преступника, различите школе профилисања. Мотив, модус операнди и потпис преступника. Проблеми у вези са препознавањем индикатора лагања.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Практичан рад на препознавању релевантних понашања на основу којих се може закључивати о психолошком профилу особе. Писање извештаја на основу студије једног случаја.

Литература

Gosling, S. D., Ko, S. J., Mannarelli, T., & Morris, M. E. (2002). A Room with a cue: Judgments of personality based on offices and bedrooms. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82, 379-398.

Костић, М. (2002). *Форензичка психологија*. Београд: Завод за уџбенике.

Kocsis, R. N. (2006). *Criminal profiling: Principles and practice*. Totowa, New Jersey: Humana Press

Gudjonsson, G. H. (2003). *The psychology of interrogations and confessions*. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd.

Rentfrow, P. J., & Gosling, S. D. (2003). The do re mi's of everyday life: The structure and personality correlates of music preferences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 1236-1256.

Психологија способности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са:

- i. савременим теоријама и моделима способности и основним истраживачким парадигмама
- ii. различитим концепцијама о биолошким основама способности, улози наследних и срединских (културних, социјализацијских и едукацијских) фактора у развоју способности
- iii. актуелним истраживањима у области људских способности
- iv. истраживањима релација способности и других релевантних психолошких и критеријумских варијабли, теоријским концепцијама и емпиријским евиденцијама о месту способности у интегративном функционисању индивидуе

Оспособљавање студената за:

- i. препознавање релевантних проблема у истраживању способности и релација способности и других релевантних варијабли
- ii. критички одабир одговарајуће литературе и њену систематизацију
- iii. формулисање адекватног истраживачког проблема и израду прикладног нацрта истраживања
- iv. спровођење истраживања, самосталну анализу, интерпретацију и критичку евалуацију резултата истраживања.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- i. наведе основне поставке актуелних теорија способности и критички процењује њихову емпиријску заснованост и потенцијалну експланаторну моћ
- ii. објасни полазне основе различитих парадигми у изучавању способности
- iii. наведе и образложи различите концепције о релевантним биолошким, културалним, совцијализацијским и едукацијским факторима у контексту људских способности
- iv. аргументовано дискутује релације способности и различитих критеријумских и других варијабли у контексту њихове природе и порекла, као и практичних импликација
- v. идентификује релевантан истраживачки проблем у области способности, компетентно дискутује његов референтни оквир, коректно операционализује истраживачки проблем спроведе истраживање, самостално анализира и интерпретира резултате истраживања, критички анализира и аргументовано евалуира спроведено истраживање.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теорије и модели способности од Бинеа до данас (репетиторијум); Савремене концепције људских способности: психометријски, биолошки, когнитивни, конструктивистички и други модели; Доминантни истраживачки приступи;

Сензорне и моторичке способности, вештине и таленти; Интелектуалне способности; Егзекутивне функције;

Експертске способности, даровитост и креативност; Способности у некогнитивном домену;
Способности и селф: самопросена способности, интелектуални селф-концепт, личне теорије способности;
Способности и личност: инвестиција и стилови;
Процена способности - интерпретативни пиступи; Предиктивна ваљаност и практични значај процене способности.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Одабир и систематизација (у форми прегледног чланка) литературе релевантне за формулисање истраживачког проблема.

Израда и презентација истраживачког нацрта.

Спровођење истраживања, анализа и интерпретација резултата и писање истраживачког извештаја.

Литература

- Станков, Л. (1991). Савремене перспективе у истраживању интелигенције. *Психологија*, XXIV, 3/4, 13-24,
Sternberg, R. (Ed.). (2000). *Handbook of intelligence*. Cambridge: Cambridge University Press
Carroll, J.B. (1993). *Human cognitive abilities*. Cambridge: Cambridge University Press.
Flanagan, D.P. & Harrison, P.L. (2005). *Contemporary intellectual assessment*. New York: Guilford Press
Saklofske, D.H. & Zeidner, M. (Eds.). (1995). *International Handbook of personality and intelligence*. New York: Plenum

Психологија индивидуалних разлика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студената:

са методама истраживања у оквиру психологије индивидуалних разлика

са савременим теоријама које произилазе из ове оријентације

са актуелним истраживањима у оквиру психологије индивидуалних разлика

б) Оспособљавање студената:

за детаљно и свеобухватно разумевање истраживачких метода у оквиру психологије индивидуалних разлика

за детаљно и свеобухватно разумевање савремених теорија које произилазе из психологије индивидуалних разлика

за самостално трагање за актуелном релевантном литературом

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- покаже самосталност у препознавању и разумевању методолошких проблема у вези са проучавањем личности
- покаже самосталност у току упознавања са релевантном литературом
- самостално напише семинарски рад

Садржај предмета

Теоријска настава

Савремене теоријске концепције у оквиру психологије индивидуалних разлика: психобиолошки приступи личности: неуронаука и личност; темперамент; физиолошки концептуални модели; емоције и емоционална регулација: индивидуалне разлике у физиолошком реаговању; лексички приступ личности: језик као основа за истраживачку парадигму; модели произашли из језика; типолошка парадигма

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Методи истраживања у оквиру психологије индивидуалних разлика - нацрти истраживања, начини прикупљања података, статистичка обрада података, интерпретација резултата. Спровођење истраживања и израда семинарског рада према актуелним стандардима за писање извештаја о истраживању. Презентација резултата истраживања - усмено излагање.

Литература

Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2006). Личност - методи и модели. Београд: Центар за примењену психологију.
John, O. P., Robins, R. W., & Pervin, L. A. (2010). Handbook of Personality, Third edition: Theory and Research. New York, London: The Guilford Press.

Zuckerman, M. (1991). Psychobiology of personality, Cambridge: Cambridge University Press

Matthews, G., Deary, I. J., & Whiteman, M. C. (2003). Personality Traits. Cambridge: Cambridge University Press.

литература прилагођена специфичним интересовањима студента

Психологија насиља

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета је упознавање студената са основним теоријама и облицима насиља у различитим социјалним интеракцијама: у породици (породично насиље над децом, над женама), међу интимним партнерима, међу вршњацима (булинг), у школи, на радном месту (мобинг), на јавним местима (вршњачке групе и насилно понашање - навијачке групе, политичке групе и сл.), у спорту. Студенти би такође требало да се упознају и да овладају основним стратегијама суочавања у насилној интеракцији и начинима на који се могу креирати програми превенције насиља.

Исход предмета

На крају курса студенти би требало да се оспособе да препознају основне облике насиља и да самостално креирају интервенције у сваком појединачном случају насиља, које би биле усмерене на његово спречавање или адекватно суочавање жртви с насилником.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основне теорије насиља, врсте насиља - психолошко, физичко, релационо... и разликовање насиља од сличних конструката; Развојни аспекти насилног понашања (поремећај понашања, АДХД и други облици развојних проблема који могу допринети појави насиља у одраслом добу); Предуслови насилне интеракције: особине личности (агресивност, психопатија, мрачна тријада...) и контекстуални чиниоци; Насиље у породици и у интимној, партнерској вези; Вршњачко насиље (булинг) и насиље у школи; Насиље на радном месту (мобинг); Насиље и социјалне групе; Насиље у спорту; Насиље и криминогено понашање; Основни облици интервенција усмерених на превенцију насиља; Основни облици интервенција усмерених на адекватно суочавање жртви с насилником.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Анализа различитих случајева насилне интеракције, креирање програма превенције или програма за адекватно суочавање жртви с насилником и њихова презентација.

Литература

Попадић, Д. (2009). Насиље у школама, Институт за психологију, Београд, УНИЦЕФ

Jimerson, S. R., Swearer, S.M., Espelage, D. L. (2010). Handbook of Bullying in Schools, Routledge Taylor & Francis Group, New York and London

Petermann, F., & Petermann, U. (2012). Training s agresivnom djecom.

Jastrebarsko: Naklada Slap.

Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (Eds.). (2001). Human Aggression and Violence: Causes, Manifestations, and Consequences. Washington: APA.

Структуралне једначине

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са структуралним једначинама као методом обраде података који омогућује проверу претпостављених односа између варијабли преко скупа проверљивих математичких једначина. Студенти се упознају са једноставним (анализа путање, конфирмативна факторска анализа) и сложенијим моделима мерења (комплекснији структурални модели, модели који обухватају тестирање аритметичких средина латентних варијабли, моделовање структуралних једначина са лонгитудиналним подацима), применљивим у истраживањима из различитих психолошких дисциплина.

Исход предмета

Од студената се очекује да познаје логику метода структуралних једначина, да компетентно примењује поступке моделовања структуралних једначина, као и да може самостално да прати литературу везану за ове поступке и њихову примену.

Садржај предмета

Теоријска настава

Рекапитулација садржаја везаних за корелационе и регресионе нацрте. Идентификација модела. Индекси фита. Стратегије у моделовању. Спецификација и модификација модела. Анализа путање. Једноставни модели мерења и конфирмативна факторска анализа. Сложени модели мерења. Употреба "пакета" ајтема. Структурални модели са латентним варијаблама. Не-нормални подаци, „bootstrapping" и робусни методи. Моделовање аритметичких средина. Моделовање са више група. Моделовање структуралних једначина са лонгитудиналним подацима.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Вежбе прате садржаје са предавања. У практичном раду користиће се статистички програм AMOS и "R" пакети за моделовање структуралним једначинама.

Литература

Kline, R. B. (2010). Principles and practice of structural equation modeling. New York: Guilford Press

Byrne, B. B. (2010). Structural equation modeling using AMOS. Basic concepts, applications, and programming. New York: Routledge

Hancock, G. R., & Mueller, R. D. (Eds.). (2006). Structural equation modeling: A Second Course. Greenwich, CT: Information Age Publishing.

Евалуација психолошких мерних инструмената

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Овладавање напредним техникама евалуације и употребе свих врста мерних инструмената у психологији, Овладавање техникама конструкције и евалуације батерија психолошких тестова за потребе селекције и класификације, Упознавање са различитим нацртима једначења тестова.

Исход предмета

Студент ће познавати принципе оцењивања основних психичких особина и биће у стању да конструише мерне инструменте свих типова и формата, да изабере квалитетне психолошке тестове и да формира батерије тестова за потребе селекције и класификације. Биће у стању да примени тестове у околностима масовних тестирања и да евалуира и тумачи резултате тестирања. Биће у стању да планира и организује студије једначења.

Садржај предмета

Теоријска настава

Шта је добар тест, Валидност: конфирматорна факторска анализа и мултиособинске и мултиметодске матрице, Питање једнакости мерења (једначење тестова), Скоровање теста – оцењивање особине, Формирање композитних скорова и њихове метријске карактеристике, Селекција и класификација, Ревизије тестова, Парадокс психометрије, Скале и скалирање у психологији, Основе анализе тестова и ставки по моделима Теорије ајтемског одговора

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Конструкција, модификација, администрација и евалуација властитих психолошких мерних инструмената, Формирање батерије тестова за потребе селекције и класификације, Основе анализе тестова по Теорији ајтемског одговора

Литература

Фајгељ, С. (2009), Психометрија - Метод и теорија психолошког мерења (III допуњено издање), Београд: Центар за примењену психологију

Urbina, S. (2004) Essentials of Psychological Testing, Wiley

Cohen, R. J., Swerdlik, M. E. (1999) Psychological Testing and Assessment, An Introduction to Tests and Measurement, Mountain View, CA: Mayfield Publishing Company

Додатна литература: AEA, APA i NCME (2006). Standardi za pedagoško i psihološko testiranje (2. izdanje). Jastrebarsko: Naklada Slap

Експериментална психологија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета:

а) Упознавање студената:

- са методологијом експерименталне психологије, од класичних психофизичких техника, до нових интердисциплинарних нацрта;
- са рачунарским моделовањем психолошких процеса и функција;
- са предностима и ограничењима појединих метода и техника.

б) Оспособљавање студената:

- за самостална истраживања у области когнитивне психологије;
- за самостално извођење примењених експерименталних истраживања.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да, према сопственим интересовањима и потребама, спроводи базична и/или примењена експериментална истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Појам мерења у експерименталној психологији. II Експериментални нацрти (подсетник и поглед унапред). III Нормативно прикупљање података, за потребе психолошког експеримента. IV Психофизички експеримент. V Бихејвиорални експеримент. VI Неуро-психолошки експеримент. VII Рачунарско моделовање психолошких процеса и функција.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

I Приказ експерименталног истраживања. II Припрема и презентовање нацрта експерименталног истраживања. III Обрада података добијених у психолошком експерименту.

Литература

Davis, S. (Editor). (2005). Handbook of Research Methods in Experimental Psychology. Malden: Blackwell.

Kantowitz, B. H., Roediger, H. L., Elmes, D. G. (2008). Experimental Psychology. Belmont: Wadsworth.

Healy, A. F., & Proctor, R., W. (2003). Handbook of Psychology, Volume 4: Experimental Psychology. New Jersey: John Wiley & Sons.

Pashler, H. (Editor-in-chief). (2002). Stevens' Handbook of Experimental Psychology, Volume 4: Methodology in Experimental Psychology. New Jersey: John Wiley and Sons.

Квантитативна истраживања језика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студената са основама савременог интердисциплинарног истраживачког програма који се бави језиком и који обухвата лингвистику, психологију, рачунарство, математику, неуронауке.

б) Оспособљавање студената за самостално извођење квантитативних истраживања на различитом језичком материјалу.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да репродукује знања о основама савременог интердисциплинарног истраживачког програма који се бави језиком. Такође, према сопственим интересовањима и потребама студент ће бити оспособљен да спроводи базична и/или примењена квантитативна истраживања језика, у једној или више могућих подобласти: рачунарској лингвистици, квантитативној лингвистици, психолингвистици, истраживањима индивидуалних разлика, психодијагностици, психопатологији итд., као и да примењује напредну методологију карактеристичну за квантитативна истраживања језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Увод у истраживања језика: Кратак поглед у лингвистику Чомског. Нове емпиријске чињенице и пробабилистичке граматике. Језик као категоријални или континуирани (пробабилистички) феномен? II Претпоставке за квантитативна истраживања језика: језички корпуси; елементи теорије вероватноће у истраживањима језика; статистика у истраживањима језика. III Одабране теме из квантитативне и рачунарске лингвистике: Зипфов закон и његове модификације; проблем карактеристичне константе текста; конкордансе; колокације; проблем утврђивања ауторства и форензичка психолингвистика. IV Квантитативно описивање различитих нивоа језика и евалуација изведених мера: опис фонетских/фонолошких, ортографских, морфолошких, семантичких и синтаксичких карактеристика језика; теорија информације и њена примена у психолингвистици. V Векторски заснована семантичка анализа. VI Напредне теме: непараметарски и параметарски модели дистрибуције учесталости речи; n-грам модели; Марковљеви модели; пробабилистичке граматике и њихова употреба у аутоматској обради језика.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Спровођење истраживања и опсежног прегледа литературе као основе за израду семинарског рада. Активности обухватају и прикупљање и обраду података и тумачење налаза у оквиру конкретног теоријског модела. Усмена и писмена презентација резултата истраживања.

Литература

Baayen, R. H. (2001). Word Frequency Distributions. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Biber, D., Conrad, S. and Reppen, R. (2000). Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use. Cambridge: Cambridge University Press.

Bod, R., Hay, J. and Jannedy, S. (2003). Probabilistic Linguistics. Cambridge, MA: The MIT Press.

Manning, C. D. and Schuetze, H. (2000). Foundations of Statistical Natural Language Processing. Cambridge, MA: The

MIT Press.

Jurafsky, D. and Martin, J. H. (2000). *Speech and Language Processing*. New Jersey: Prentice Hall.

Визуелна перцепција

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Перцепција, Увод у статистику, Методологија научних истраживања

Циљ предмета

а) Упознавање студената:

- са основама савременог интердисциплинарног истраживачког програма који се бави перцепцијом и креће од описа стимулације у терминима оптике и геометрије, преко описа чулно-нервног апарата, зона кортекса који учествују у перцепцији, до психофизичких експеримената и моделирања података;
- са применом савремених истраживања из области визуелне перцепције у различитим видовима професионалног ангажовања, као што су маркетинг, визуелне уметности, психодијагностика, психопатологија итд.

б) Оспособљавање студената:

- за самостална рад у области визуелне перцепције која комбинују знања различитих дисциплина;
- за употребу стечених знања у дијагностици одређених психопатолошких феномена везаних за перцепцију;
- за употребу стечених знања у помоћи на успостављању нормалног функционисања визуелног система код деце и одраслих са различитим оштећењима ових функција.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- репродукује знања о основама савременог интердисциплинарног истраживачког програма који се бави перцепцијом;
- према сопственим интересовањима и потребама спроводи базична и/или примењена квантитативна истраживања визуелне перцепције у области боја, кретања, илузија итд.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Увод у визуелну перцепцију: Физички стимулус у перцепцији. Специфичност информације садржане у светлости. Физичка и геометријска оптика. Спектрална анализа. II Претпоставке за истраживања визуелне перцепције: Систематизација визуелних путева од ретине до виших можданих зона (преглед налаза од Хјубела и Визела до Зекија). Еволуција визуелних система у живом свету. III Опажање светлина и боја. Ахроматска и хроматска перцепција, константност светлине, илузије, адаптација, предложени модели од Хелмхолза до Аделсона. IV Опажање облика. Контуре и контрасти, препознавање сложаја, разликовање фигуре и позадине, принципи груписања, симулације на машинама, модели од ГештALT психологије до Бидермана. V Опажање дубине и 3Д простора. Знакови за дубину, монокуларни и бинокуларни аспект, илузије, симулација са неуралним мрежама, модели од Мара до Кондеринка и Гросберга. VI Опажање кретања. Кинетички ефекат дубине, биолошко кретање, накнадни ефекат, опажена каузалност, модели од Вертхајмера до Накајаме

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Спровођење истраживања и опсежног прегледа литературе као основе за израду семинарског рада.

Активности обухватају прикупљање и обраду података и тумачење налаза у оквиру конкретног теоријског

модела. Усмена и писмена презентација резултата истраживања

Литература

Snowden, R., Thompson, P., Troscienko, T. (2006). Basic Vision. Oxford University Press, UK

Palmer S. E. (1999) Vision Science: Photons to Phenomenology. Bradford Books, MIT Press Cambridge, MA.

Bruce, V., Green, P.R., Georgeson, M.A. (1997). Visual perception. Psychology Press Ltd. East Sussex, UK.

Marr, D. (1980) Vision. W.H. Freeman and Company. New York.

Zeki, S. (1993). A vision of the Brain. Blackwell Scientific Publication, Oxford, UK.

Социјална инклузија и психологија толеранције

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Основни циљ предмета јесте упознавање са појмовима инклузије и толеранције и њиховом везом са другим, сличним појавама. Циљ курса јесте и повезивање знања из социјалне и педагошке психологије, као психопатологије са практичном применом у системима у којима се промовише социјална инклузија (школе, предшколске установе, организације и сл.). Такође, студенти ће бити упознати са аспектима толеранције, њеним манифестацијама и мерењем, као и везом између толеранције на различитост и социјалне инклузије.

Исход предмета

Исход предмета јесте разумевање односа између социјалне инклузије, толеранције и дискриминације. Такође, исход јесте и припрема за практичан рад у установама у којима се промовише социјална инклузије, као и стручни рад са особама другачије етничке припадности као и верског и сексуалног опредељења. Поред тога, студенти ће добити знања и практичне примере како препознати и превенирати дискриминацију у образовању, на послу и у породици, као и у друштву генерално.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основне теме покриће дефинисање појмова социјалне инклузије и толеранције. Такође, обрађиваће се и теме везане за инклузију, толеранцију и дискриминацију различитости. Поред тога, фокус ће бити стављен и на примере добре и лоше инклузије, као и мерење толеранције у неком друштву. На крају, пажња ће бити посвећена и препознавању и превенцији дискриминације у различитим аспектима друштва.

Литература

Неуропсихологија

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета је дефинисан:

- кроз упознавање са историјским развојем неуропсихологије, дефинисањем њеног предмета истраживања и основних метода
- кроз упознавање са специфичностима предмета истраживања различитих грана неуропсихологије (експерименталном, когнитивном и клиничком неуропсихологијом)
- кроз упознавање са основним карактеристикама развојне клиничке неуропсихологије
- кроз упознавање са основним карактеристикама најучесталијих педијатријских клиничких неуропсихолошких синдрома (дечија епилепсија, трауматске повреде главе, перинатални мождани удар, хидроцефалус, спина бифида, фетални алкохолни синдром, итд.)
- кроз упознавање са основним карактеристикама најучесталијих развојних клиничких неуропсихолошких синдрома (развојна дисфазија, дислексија, развојна дискалкулија, развојна дисграфија, поремећај пажње са хиперактивношћу, аутизам, ментална ретардација, тикови, итд.)
- кроз упознавање са основним карактеристикама адултне клиничке неуропсихологије
- кроз упознавање са основним карактеристикама најучесталијих адултних клиничких неуропсихолошких синдрома (афазије, аграфије, акалкулије, мнестички поремећаји, поремећаји пажње, гностички и праксички поремећаји, поремећаји егзекутивних функција, дисконекциони синдром, итд.)
- кроз упознавање са основним карактеристикама неуропсихолошких поремећаја емоција

Исход предмета

Исход предмета је дефинисан кроз очекивање да на крају курса студент буде способан да:

- зна да разликује основне поддисциплине у оквиру неуропсихологије
- зна да препозна основне клиничке неуропсихолошке карактеристике код најучесталијих педијатријских синдрома
- зна да препозна основне клиничке неуропсихолошке карактеристике код најучесталијих развојних синдрома
- зна да препозна основне клиничке неуропсихолошке карактеристике код најучесталијих адултних неуропсихолошких синдрома
- зна да препозна основне клиничке неуропсихолошке карактеристике код најучесталијих поремећаја емоција

Садржај предмета

Теоријска настава

Садржај предмета:

- Теоријска настава: Упознавање са историјским развојем неуропсихологије. Експериментална, когнитивна и клиничка неуропсихологија. Специфичности клиничке неуропсихолошке дијагностике. Педијатријска

неуропсихологија – клиничке неуропсихолошке последице код дечије епилепсије, трауматских повреда главе, перинаталног možданог удара, хидроцефалуса, спине бифиде, феталног алкохолног синдрома, мале порођајне тежине. Развојна неуропсихологија – клинички неуропсихолошки профили код развојне дисфазије, дислексције, развојне дискалкулације, развојне дисграфије, поремећаја пажње са хиперактивношћу, аутизма, менталне ретардације, тикова, поремећаја понашања. Клиничка неуропсихологија – клинички синдроми. Афазије. Аграфије. Акалкулације. Агнозије. Апраксије. Дисегзекутивни синдром. Мнестички поремећаји – амнезије, деменције. Поремећаји пажње. Дисконекциони синдром. Неуропсихолошки поремећаји емоција.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

- Практична настава: анализа и дискусија различитих експеримената и теоријских модела, студије случаја, презентација семинарских радова, посета одређеним институцијама

Литература

Крстић, Н. (2009) Развојна неуропсихологија. Фаспер, Београд.

Оцић, Г. (1998) Клиничка неуропсихологија. Завод за уџбенике и наставна средства. Београд. - одабрана поглавља

Lezak, M. (1995) Neuropsychological assessment, New York, Oxford University Press.- одабрана поглавља

Yeats, K.O., Ris, M.D., Taylor, H.G., Pennington, B.F. (2010) Pediatric neuropsychology - Research, Theory and Practice. New York, Guilford Press. - одабрана поглавља

Павловић, Д. (2011) Неуропсихологија са основама бихејвиоралне неурологије. Калиграф. Београд.- одабрана поглавља

Академске вештине

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студента са:

- доступним изворима научних информација из области психологије и начинима њиховог ефикасног претраживања
- принципима писменог и усменог научног изражавања у информатичком добу
- поступцима писања, организације и вођења истраживачких пројеката
- начином рада истраживачког тима и моделима комуникације у оквиру групе истраживача

б) Оспособљавање студента за:

- самостално проналажење, евалуацију, анализу и синтезу релевантних научних информација
- употребу научног језика и примену академских стандарда у различитим видовима стручне и научне комуникације
- припрему усменог саопштења, писање научног чланка и предлога истраживачког пројекта
- ефикасно комуницирање и размену информација у оквиру истраживачког тима

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- компетентно користи различите изворе научних информација у циљу сталног образовања и професионалног усавања
- развије креативан критички став према доступним изворима информација, успешно препознаје релевантне налазе и теоријске приступе, ефикасно издваја атрактивне истраживачке проблеме
- самостално примењује софтвер за припрему и презентовање резултата сопственог истраживања у различитим формама (научни чланак, усмено саопштење, постер)
- доприноси креативности и ефикасности истраживачког тима, подстиче размену и развој идеја у оквиру тимског рада

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Извори научних информација у дигиталном добу (библиографске базе и институционални репозиторијуми);
2. Критички приступ научним информацијама (критеријуми релевантности научног рада);
3. Организација сопствене тематске библиографије (стандарди навођења референци, софтвер за управљање библиографским подацима);
4. Језик и стил научног изражавања (АПА стандарди, тезауруси психолошких термина);
5. Презентовање научних информација (елементи усменог саопштења, софтвер за нелинеарно презентовање);
5. Истраживачки пројекти и тимски рад (организација радног окружења, планирање и надгледање пројеката)

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

1. Практични раду у рачунарској учионици; 2. Претраживање библиографских база и других извора научних информација (PsycARTICLES, APA Thesaurus); 3. Самостална припрема библиографије усклађене са стандардима (Zotero); 4. Упознавање са софтвером з аизраду нелинеарих презентација и припрема усменог саопштења (Prezi); 5. Основне карактеристике софтвера за управљање пројектима и тимски рад у мрежи (Google Docs, Zoho Projects).

Литература

American Psychological Association. (2009). *Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.)*. Washington, DC: APA.

Paulus, P. (2000). Groups, teams, and creativity: The creative potential of idea-generating groups. *Applied Psychology: An International Review*, 49(2), 237-263.

Phelps, R., Fisher, K. & Ellis, A. (2007). *Organizing and managing your research: A practical guide for postgraduates*. London: Sage.

Sternberg, R. J. & Sternberg, K. (2010). *The Psychologist's Companion: A Guide to Writing Scientific Papers for Students and Researcher*. Cambridge: Cambridge University Press.

Увод у когнитивне неуронауке

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Когнитивни процеси, Учење и меморија, Перцепција, Физиологија

Циљ предмета

а) Упознавање студената:

- са значајем неуролошких испитивања за когнитивну психологију;
- са основним техникама испитивања функционисања нервног система;
- са неуралним основама когнитивних функција.

б) Оспособљавање студената:

- да разуме и разликује технике неуроодсликавања;
- да разуме значај неуролошких налаза за теорије когнитивног функционисања;
- да интегрише неуролошке налазе са резултатима бихејвиоралних истраживања у области когнитивне психологије;
- да критички дискутује налазе везане за ову област;
- да схвати значај ослањања на резултате савремених неуролошких истраживања у професионалној пракси.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- разуме и репродукује знања о техникама неуроодсликавања;
- разуме и репродукује знања о неуралним основама когнитивних структура и функција;
- уочи и разуме значај неуролошких испитивања за грађење теорија когнитивног функционисања;
- уочи и разуме значај неуролошких испитивања за професионалну праксу;
- примењује знања о неуралним основама когнитивних процеса у професионалној пракси;
- прати савремену литературу везану за област когнитивне неуронауке.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Историјски преглед неуролошких истраживања; Локалистички и холистички погледи на функционисање мозга. II Основе неуралне организације; Значај неуролошких испитивања за когнитивну психологију; III Технике испитивања функционисања нервног система; Технике испитивања на оштећеном мозгу; Студије случаја; Транскранијална магнетна стимулација; Технике испитивања на неоштећеном мозгу; Хронометријске технике; Електрофизиолошке технике; Снимање активности појединачних неурона; Електроенцефалографија; Магнетоенцефалографија; Структурално и функционално неуроодсликавање; Позитронска емисиона томографија; Функционална магнетна резонанца; IV Неуралне основе процеса виђења; Визуелни путеви; Сензорне визуелне зоне и интеграција сензорних визуелних информација; Функционална специјализација визуелног кортекса; Неуралне основе процеса препознавања објеката и лица; Неуролошки засновани поремећаји функционисања визуелног система. V Неурална основа акције; Однос перцепције и акције; Мултимодална интеграција; VI Неуралне основе свести, сна и пажње; Неуролошки засновани поремећаји

свести, сна и пажње; VII Неуралне основе симболичког функционисања; Неуролошки засновани поремећаји продукције и разумевања језика; Функционална асиметрија можданих хемисфера; Неуралне основе перцепције говора, ортографских, семантичких, синтаксичких и прозодијских аспеката речи; IX Неуралне основе нумеричког система и оперисања бројевима и количином; X Неуралне основе учења и запамћивања; Улога хипокампуса у процесима консолидације; Улога синаптичких промена у процесима консолидације; XI Ђелијске основе меморије и меморијски системи; Неуралне основе оперативне и дуготрајне меморије; Неуралне основе различитих типова дуготрајне меморије; Неуролошки засновани поремећаји меморијског система;

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Приказивање видео материјала са приказом релевантних техника и активна дискусија.

Литература

Филиповић-Ђурђевић, Д., Здравковић, С (у штампи) Когнитивне неуронауке. Цлио, Београд
Костић, А. (2006). Когнитивна психологија. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
Ward, J. (2009). The Student's Guide to Cognitive Neuroscience. Psychology Press.

Психологија даровитости

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студента са:

- концепцијама даровитости;
- поступцима идентификације даровитости;
- образовним интервенцијама за даровите ученике;
- феноменом подбацивања даровитих ученика.

Оспособљавање студента:

- за адекватно разумевање комплексног феномена даровитости;
- за примену ефикасних поступака за потпунију актуализацију потенцијала даровитих ученика.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- успешно препознаје манифестације даровитости у различитим доменима;
- понуди смернице и упутства у раду са даровитима у сврху што потпунијег остваривања њихових потенцијала;
- самостално изради план интервенције у ситуацији суочености са феноменом подбацивања даровитих.

Садржај предмета

Теоријска настава

- Концепције даровитости (историјски преглед различитих позиција сагледавања даровитости са акцентом на савременим концепцијама)
- Проблеми идентификације даровитих (идентификација даровитих у свету и код нас, пожељни програм идентификације даровитих)
- Образовање даровитих (хомогено груписање, делимично хомогено груписање, редовна одељења са обogaћеним програмима, школска акцелерација)
- Подбацивање даровитих ученика (одређење подбацивања, етиолошки модели подбацивања, стратегије и интервенције за превазилажење подбацивања).

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Израда плана интервенције за превазилажење подбацивања даровитих ученика.

Литература

Алтарас, А. (2006). Даровитост и подбацивање. Панчево: Мали Немо

Џорџ, Д. (2003). Образовање даровитих: како идентифицирати и образовати даровите и талентиране ученике. Загреб: Educa.

Heller, K.A., Mönks, F.J., Sternberg, R. J. & Subotnik, R.F. (Eds.) (2000). International Handbook of Giftedness and

Talent. Oxford: Elsevier science

Максић, С. (1998). Даровито дете у школи. Београд: Институт за педагошка истраживања

Sternberg. R. & Davidson, J.E. (Eds.) (2005). Conceptions of Giftedness. Cambridge: Cambridge University Press.

Штула, Ј. (2007). Преглед теоријских концепција даровитости. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, XXXII, 177-207.

Развој у алтернативном породичном смештају

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

препознавање специфичности развоја деце на алтернативном породичном смештају; упознавање са типичним контекстима развоја и вулнерабилношћу деце на алтернативном породичном смештају; препознавање специфичности развоја старатељ-дете, та развоја породичних релација у алтернативним (хранитељским и усвојитељским породицама); упознавање са теоријским приступима у планирању припреме породице и детета на смештај у алтернативне породице; упознавање са актуелним могућностима рада и праксом у овој области социјалне заштите

Исход предмета

након одслушаног курса студент ће бити способан да: разуме специфичности развоја, контекста развоја и смештања деце у алтернативне породице; разуме специфичности функционисања хранитељских и усвојитељских породица; разуме принципе припреме хранитеља и подршке хранитељским породицама; разуме контекст усвајања као облика родитељства и принципе припреме и одабира усвојитеља. Студент ће бити упознат са: чиниоцима вулнерабилности деце у области успостављања блиских веза, као спектром поремећаја специфичних за популацију деце на алтернативном породичном смештају

Садржај предмета

Теоријска настава

Разлози уласка у алтернативну породицу: фактори вулнерабилности за развој; Туговање, трауматизација, злостављање и губици- контекст развоја деце у алтернативном породичном смештају; успостављање релација са хранитељима; изазови хранитељства као алтернативног облика старања о детету; специфичности хранитељских породица- родитељство, сиблинг релације, брак; усвајање као облик родитељства и развој деце у усвојитељским породицама.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

припрема хранитеља; праћење и супервизија хранитељских породица; припрема и селекција усвојитељских породица; прилагођавање након усвајања- програми; поремећаји афективног везивања код деце на алтернативном породичном смештају: процена и план третмана

Литература

- Шилић В. (2011). Чиниоци адаптације хранитељских породица. У: М. Зотовић, И. Мићић, И. Јерковић (ур). Породице у Војводини: карактеристике породица у посебним условима. Нови Сад: Филозофски факултет, 61-82.
- Грујић Д. (2004). Породични смештај деце: више од родитељства. Београд: Удружење социјалних радника социјалне заштите Републике Србије
- Dozier M. , Rutter M. (2008). Challenges to development of attachment relationships faced by young children in foster and adoptive care. In: J. Cassidy, P. Shaver (eds). Handbook of attachment: theory, research and clinical applications. New York: Guilford press, 698-718.
- Steele M. , Hodges J. , Kanuik J. , Steele H. , Hillman S. , Asquith K. (2008). Forecasting outcomes in previously maltreated children: the use of AAI in a longitudinal adoption study. In: H. Steele, M. Steele (eds). Clinical applications of the Adult Attachment Interview. New York: Guilford press, 427-451.

Bick J. , Dozier M. (2008). Helping foster parents change: the role of parental state of mind. In:n:H. Steele, M. Steele (eds). Clinical applications of the Adult Attachment Interview. New York:Guilford press, 452-471..

Школска психологија

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са: доменом рада школског психолога; психолошким инструментима и техникама за испитивање способности, академских вештина и социо-емоционалног и бихевиоралног функционисања ученика; са начинима вођења досијеа о ученику; са техникама корективног рада усмереног на отклањање тешкоћа у учењу.

Оспособљавање студента за: свеобухватно сагледавање карактеристика и потенцијала ученика у складу са стандардима психолошке струке; за самостално решавање васпитно-образовних проблема у складу са стандардима психолошке струке.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан:

- да идентификује области примене различитих психолошких инструмената за децу и познаје њихове карактеристике; да стручно примењује психолошке инструменте за децу и интерпретира резултате у складу са стандардима психолошке струке; да водећи ученички досије прецизно описује и објективно анализира способности ученика, његове академске вештине и социо-емоционално функционисање у школи; да самостално конципира предлог психолошко-педагошке интервенције у складу са идентификованим проблемима у понашању; да самостално конципира корективни третман у складу са идентификованим тешкоћама у учењу.

Садржај предмета

Теоријска настава

- Дефиниције школске психологије; разликовање школске психологије од сродних дисциплина;
- Подручја рада школског психолога; етичка и правна питања у вези са радом школског психолога;
- Процена школског психолога у организацији и анализирању података: интелектуалне способности (задавање, оцењивање и интерпретација података добијених применом стандардизованих инструмената за процену интелигенције у развоју (РЕВИСК, Бине-Симонова скала, тестови Г фактора, Гудинаф-Харис тест цртања људске фигуре и др.); процена академских вештина; процена социо-емоционалног и бихевиоралног функционисања ученика;
- Ученички досије: садржај, елементи, циљ и начин вођења;
- Корективни третмани тешкоћа у учењу.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Вежбање примене психолошког инструментарија и интерпретације добијених резултата; испитивање ученика у оквиру вођења ученичког досијеа; израда досијеа о ученику.

Литература

Беле-Поточник, Ж. (1981). Д-48 Тест Домино - Приручник. Љубљана: Завод за продуктивност дела.

- Биро, М. (1997). Приручник за РЕВИСК. Београд: Друштво психолога Србије.
- Дејвис, Р.Д. и Браун, Е.М. (2001). Дар дислексije. Загреб: АLINEA.
- Игњатовић, Т. и сар. (1991). Приручник за Харис-Гудинаф тест цртања људске фигуре. Београд: Друштво психолога Србије.
- Костић, П. и Дивац, М. (1998). Маховер - Пројективна техника цртеж људске фигуре. Београд: Друштво психолога Србије.
- Ковачевић, П. (1987). Стандардизација Кос-Голдштајновог теста. Истраживања у педагошкој психологији, Зборник 2, (55-63). Београд: Савез друштава психолога Србије.
- Merrell, K.W., Ervin, R.A. & Peacock, G.G. (2012). School psychology for 21st century: foundations and practices (Second edition). New York: The Guilford Press.
- Peacock, G.G, Ervin, R.A., Daly, E.J. & Merrell, K.W. (2010). Practical handbook of school psychology: efective practices for 21st century. New York: The Guilford Press.
- Владисављевић, С. (1991). Дислексија и дисграфија. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Предшколска психологија-методика рада у предшколским установама

Статус предмета: обавезан (на модулу)

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

систематизација знања о развоју деце на јасленом и предшколском узрасту; упознавање са садржајем рада у предшколским установама- анализа образовних програма, позиције и улоге стручног сарадника-психолога; инклузивни програми као облик рада предшколске установе и контекст развоја деце са сметњама у развоју.

Исход предмета

након одслушаног курса студент ће бити:узнат са применом знања о развојним карактеристикама деце на јасленом и предшколском узрасту за планирање образовног процеса, организације и облика рада у предшколским установама, планирање адаптационог периода и сарадње са породицом; узнат са улогом и областима рада стручног сарадника психолога у предшколској установи-на терену,и у саветовалишту при предшколској установи

Садржај предмета

Теоријска настава

развојне карактеристике деце на јасленом и предшколском узрасту;теоријски приступи областима и облицима превентивног и интервентног рада у предшколским установама; припрема за вртић и адаптација на јаслице; образовни модели и организација рада у вртићу; позиција стручног сарадника(психолога) у вртићу; однос и сарадња са другим стручним сарадницима и васпитачима; успостављање сарадње са породицом;развојно саветовалиште и саветовалиште за породицу при предшколским установама; инклузија; подршка надареној деци на раном узрасту.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

одвајање и адаптација на јасленом узрасту; анализа програма А и Б модела образовног рада у вртићима, анализа уџбеника у вртићима; планирање и праћење програма адаптације; планирање сарадње са породицом;планирање и праћење превентивних програма у предшколским установама; анализа рада стручног сарадника на терену; анализа рада стручног сарадника у саветовалишту.

Литература

Чарапић С., Шаин М. (2012). Корак по корак 3- програмирање васпитно образовног рада са децом у вртићу. Београд:Креативни центар.

група аутора (1989). Родитељи у дејем вртићу. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Сретенев Д. (2008). Креирање инклузивног вртића. Београд: Друштво психолога Србије

Методика наставе психологије

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената:

- са теоријским основама подучавања и предавања психологије као садржаја у курикулуму средњошколског образовања;
- са педагошко-методичким принципима извођења практичне делатности у школском разреду;
- са активном применом знања из развојне психологије, теорије учења, педагогије, дидактике, педагошке психологије, докимологије и социјалне психологије у припреми и извођењу наставе психологије.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан:

- да демонстрира практичну примену теориског знања из области образовне психологије, методике наставе психологије и дидактичких принципа у раду са средњошколцима;

Садржај предмета

Теоријска настава

Учење и настава. Образовање као део васпитања. Учење оријентисано на памћење, учење оријентисано на наставу, учење оријентисано на знање, учење оријентисано на компетенције. Курикулум, начела израде. Образовни исходи и евалуација образовних постигнућа на међународном нивоу (ПИСА). Оцењивање у школи. Фактори школског постигнућа. Личност наставника, личност ученика. Мотивација у школи.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Демонстрација наставних активности које покрива теоријски део наставе. Практична примена знања из области наставних облика (фронтални, индивидуални и групни облика рада), наставних метода (метода показивања, метода усменог излагања, дијалогска метода, текст-метода) и наставних средстава. Етапе наставног процеса. Самостална припрема наставних активности - израда припреме за час. Извођење дела наставе пред групом.

Литература

Јукић, С., Лазаревић, Ж., Вучковић, В. (1998): Дидактика, Учитељски факултет, Јагодина (одабрана поглавља)
Slavin, R. E. (2009): Educational Psychology - Theory and Practice, Pearson International Edition, Upper Saddle River, New Jersey (odabrana poglavlja)

Методичка пракса за наставу

Статус предмета: Обавезни / изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Одслушана Методика наставе психологије

Циљ предмета

Упознавање студената:

- са практичном применом теоријских основа подучавања и предавања психологије као предмета у курикулуму средњошколског образовања;
- са педагошко-методичким принципима извођења практичне наставне делатности у школском разреду - стицање реалног искуства током хоспитовања у средњим школама.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан:

- да у складу са основним принципима образовне психологије, методике наставе психологије и дидактике самостално припреми и одржи један школски час ученицима средње школе из предмета Психологија.
- да изврши критичку анализу изведеног школског часа.

Садржај предмета

Теоријска настава

Припремање наставника за наставни час. Принципи израде елабората (припреме за наставу) - елементи елабората: тип наставног часа, садржај наставне јединице, образовни, функционални и васпитни задаци наставног часа, облици наставног рада, наставне методе, наставна средства, повезаност са другим наставним предметима, извори наставника, артикулација наставног часа (уводни, главни и завршни део наставног часа), самокритички осврт наставника-студента.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Посматрање и анализа четири школска часа у одабраним средњим школама. Самостално извођење једног школског часа ученицима средње школе из предмета Психологија, под надзором школског наставника.

Литература

Јукић, С., Лазаревић, Ж., Вучковић, В. (1998): Дидактика, Учитељски факултет, Јагодина (одабрана поглавља)
Slavin, R. E. (2009): Educational Psychology - Theory and Practice, Pearson International Edition, Upper Saddle River, New Jersey (odabrana poglavlja)

Циљеви завршног рада:

Циљеви завршног рада су:

- Оспособљавање студената за уочавање релевантних истраживачких тема у области психологије,
- оспособљавање студената за самостално спровођење комплетног психолошког истраживања
- оспособљавање студената за писмену и усмену презентацију резултата истраживања

Очекивани исходи:

На крају израде завршног рада очекује се да студент буде способан да:

- демонстрира познавање претпоставки различитих теоријских система у психологији и покаже способност њиховог претварања у истраживачке хипотезе;
- самостално претражује психолошку литературу у сврху прикупљања теоријске и емпиријске грађе за израду нацрта истраживања,
- спроведе комплетно истраживање у области психологије од фазе уочавања и дефинисања научног проблема, преко фазе израде нацрта истраживања, дефинисање методологије истраживања, обезбеђивања или конструкције поребног истраживачког инструментарија, спровођења истраживања, односно прикупљање, обраде и интерпретације резултата, до фазе писања завршног рада и презентације спроведеног истраживања и основних резултата и закључака.
- демонстрира способност дискутовања добијених резултата у теоријском и практичном контексту

Општи садржаји:

Завршни рад предствља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са теоријским оквирима и емпиријским корпусом повезаним са проблемом истраживања, формулише проблем и конципира истраживачки нацрт адекватан за истраживање формулисаног проблема, те спроведи истраживање, статистичку обраду, интерпретира и дискутује резултате. **Резиме, Теоријски део, Емпиријски део и Преглед литературе. У оквиру емпиријског дела треба да буде** детаљно приказан нацрт истраживања, јасно представљени резултати статистичке обраде, урађена дискусија истраживачких резултата у теоријском и практичном контексту и приказани закључци истраживања.

Након предаје завршеног рада студент приступа одбрани завршног рада пред Комисијом за одбрану завршног рада, која је састављена од најмање три наставника компетентна за одабрани истраживачки проблем. Одбрана завршног рада састоји се од експозеа током кога студент предстаља проблем, истраживачки нацрт и резултате свог завршног рада. У другом делу одбране чланови комисије износе своје мишљење о раду, постављају питања и са кандидатом дискутују поједине елементе завршног рада.

Методе извођења:

Менторски рад, самостално претраживање литературе, теренски истраживачки рад, консултативни рад са члановима комисије и другим релевантним стручњацима, самостално писање завршног рада, самостално припремање усмене презентације завршног рада и дискусија добијених резултата са члановима комисије.

Оцена (максимални број поена 100)

Нацрт истраживања - 20 поена

Завршни рад у писаној форми - 60 поена

Одбрана завршног рада - 20 поена